

Broedvogelinventarisatie Klein-Doornen 1976.

In het noorden van het nationale park "de Kennemerduinen" ligt het Klein-Doornen, een vallei omsloten door hoge duinruggen en doorkruist door de Prise d'eau van de Haarlemse Waterleiding. Het geïnventariseerde gedeelte omvat alleen het oostelijke gedeelte van het Klein-Doornen, omdat in alle voorgaande jaren ook alleen maar dit deel van dit gebied is geïnventariseerd. In dit gedeelte heeft zich altijd een rijke avifauna kunnen handhaven, mede door de aanwezigheid van een laaggerekt, fraai berkenbos, dat echter de laatste tien jaar enorm is afgetakd als gevolg van de intense waterwinning, met name in dit deel van "de Kennemerduinen".

Volgens de isohypsen van het bovenduinwater, staat de grondwaterstand in dit terreingedeelte het laagst n.l. op -50 cm. onder NAP. (gegevens van 1969). Mede daarom creëerde men hier eind vorig jaar een infiltratiekanaal, van ± 330 meter lang, 20 meter breed en met een klein dijkje ervoor dat het geheel aan het gezicht moet onttrekken. Toch heeft deze infiltratiegeul geen directe afbreuk gedaan aan de visuele schoonheid van het gebied, hoewel het oorspronkelijke karakter van een natuurlijke duinvallei grotendeels is verdwenen. Toch is het tot nu toe een zeer fraai vogelterrein gebleven, waarin zelfs zeldzame soorten als de Nachtzwaluw broeden. Mogelijk zal er op de lange duur echter verandering in kunnen komen, wanneer bijvoorbeeld de berkenbomen zullen sterven door verdrinking als gevolg van de infiltratie met Rijnwater. Om dit proces te volgen, zal dit gebied de komende jaren blijven worden geïnventariseerd om te bezien, welke invloed(en) de infiltratie heeft op de broedvogelstand van dit gebied. Gelukkig zijn er nog enkele inventarisaties aanwezig uit de vijftiger en zestiger jaren, zodat een goede vergelijking met vroeger mogelijk is.

Opmerkelijk dit jaar was de geringe dichtheid van broedvogels, terwijl het aantal soorten vrij konstant is gebleven.

Resumerend zou ik willen stellen, dat er afgezien van de geringe dichtheid nog geen duidelijke patronen zijn waar te nemen op de populatie van broedvogels als gevolg van de infiltratie. De inventarisatie startte in februari en eindigde in begin juli.

Wij danken dhr. J. Schouten voor zijn waardevolle adviezen en dhr. Ir. H. Veenendaal, directeur van de stichting het nationale park "de Kennemerduinen" voor de verleende faciliteiten.

Voor de ACJN-afd. Haarlem,
Henk Wijkhuisen en
Paul Klinkenberg.

Overzicht aantal territoria en soorten, broedend in het "Klein-Doornen",
over de jaren 1952, 1955, 1957, 1961, 1962, 1966, 1975 en 1976.

	<u>1952</u>	<u>1955</u>	<u>1957</u>	<u>1961</u>	<u>1962</u>	<u>1966</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>
1 Wilde eend	-	-	6	7	16	-	-	1
2 Kuifeend	-	-	-	-	-	-	-	1
3 Bergeend	-	-	-	-	1	-	6a 7	2
4 Torenavalk	-	-	-	1	1	-	-	-
5 Fazant	Deze soort is niet geteld, maar talrijk aanwezig							
6 Scholekster	2	2	1	-	-	-	-	-
7 Houtsnip	4	2	1	1	2	1	2	1
8 Wulp	-	3	1	2	1	1	1	-
9 Zilvermeeuw	-	-	30	40	45-50	-	-	-
10 Stormmeeuw	1	-	-	-	1	-	-	-
11 Visdiefje	2	-	-	-	-	-	-	-
12 Holenduif	-	1	1	-	-	-	-	-
13 Houtduif	ng.	3	2	3	1	3	4	2
14 Tortelduif	-	-	1	-	1	-	1	1
15 Koekoek	1	1	1	1	2	1	1	1
16 Bosuil	-	-	-	-	-	-	1	1
17 Ransuil	-	-	1	1	-	-	-	-
18 Groene Specht	1	1	-	1	-	-	-	-
19 Nachtzwaluw	-	-	1	-	-	-	1	1

	<u>1952</u>	<u>1955</u>	<u>1957</u>	<u>1961</u>	<u>1962</u>	<u>1966</u>	<u>1975</u>	<u>1976</u>
20 Grote Bonte								
Specht	-	-	-	1	-	-	-	-
21 Boomleeuwerik	2	-	1	-	-	-	1	1
22 Boompieper	2	3	1	2	2	1	1	2
23 Winterkoning	4	3	2	7	4	1	5	6
24 Heggemus	4	5	4	5	4	5	5	3
25 Grote Lijster	-	1	-	-	-	-	-	-
26 Merel	1	2	1	3	4	1	3	2
27 Tapuit	-	-	-	1	1	-	-	1
28 Gekraagde								
Roodstaart	7	8	6	7	7	6	3	2
29 Nachtegaal	2	2	-	1	1	3	3	3
30 Roodborst	1	1	-	3	1	1	3	-
31 Sprinkhaan-								
Rietzanger	3	3	4	2	1	-	-	2
32 Zwartkop	-	-	-	-	-	-	1	1
33 Tuinfluiter	1	1	1	2	-	-	-	-
34 Grasmus	12	12	17	12	6	5	1	-
35 Breamsluiper	-	-	-	-	-	-	1	1
36 Fitis	25	26	18	27	12	14	9	9
37 Koolmees	5	4	7	7	3	3	4	3
38 Pimpelmees	-	1	2	2	1	-	1	1
39 Glanskop	2	1	2	1	2	-	-	-
40 Staartmees	-	-	1	-	1	1	1	-
41 Kneu	-	-	-	1	-	1	1	-
42 Vink	-	1	1	3	2	1	-	-
43 Ringmus	-	-	-	-	-	-	2	-
44 Spreeuw	-	-	-	-	-	-	8à 9	1
45 Wielawaal	1	1	1	-	-	-	-	-
46 Zwarte Kraai	-	1	-	1	1	1	-	-
47 Kauw	-	-	-	-	-	1	-	-
48 Ekster	-	-	-	-	-	1	-	-
49 Vlaamse Gaai	1	1	-	1	-	-	-	-
50 Kleine Barmsijs	-	-	-	-	-	-	-	1

Specificatie:

Kuifeend: Het broeden van deze soort is zonder meer het gevolg van de infiltratie in dit terrein.

Wulp: Het verdwijnen van deze vogel als broeder, is eveneens het gevolg van de infiltratie, daar zijn biotoop werd afgegraven.

Nachtzwaluw: Gelukkig was ook dit jaar deze vogel weer present; voorts broedde deze vogel in het Spinnepoppevlak, de Ezelwei en in de buurt van het Klein-Olmen. (totaal dus 4 paar).

Grasmus: De achteruitgang van deze vogel is het gevolg van de moeilijkheden die deze soort ondervindt in zijn overwinteringsgebied in de tropen (insecticiden en droogte).

Wielewaal: Hoewel nog in enkele misleidende publikaties wordt gesuggereerd dat deze vogel nog in "de Kennemerduinen" zou broeden, is deze soort al enkele jaren als broedvogel verdwenen uit dit duin. Over de oorzaak ervan tasten wij in het duister, daar er voldoende biotopen aanwezig zijn; verstoring d.m.v. fotografie en recreatie achten wij niet onmogelijk als hoofdfactor.

Kleine Barmsijs: Dit vogeltje is een algemene verschijning geworden, de laatste paar jaren komt het vrij regelmatig ook tot broedgevallen.

Literatuur en basisgegevens:

Groot, C. de. 1966. Inventarisatie Klein-Doornen 1966. Fitis 2 afl. 2.

Londo, G. 1971. Patroon en proces in duinvalleivegetaties langs een gegraven meer in de Kennemerduinen. Dissertatie Nijmegen.

Idem. 1975. Infiltreren is nivelleren. RIN bericht no. 75

Peer, J. de 1957 Inventarisatie Klein-Doornen in 1957. Vogelwerkgroep Haarlem.

Vogelwerkgroep Haarlem: Inventarisatie Kennemerduinen 1952-1955-1961-1962.

Wijkhuisen, H. 1975 Infiltreren is nivelleren. Fitis 11 afl. 5

Idem 1975 Broedvogelinventarisatie Klein-Doornen 1975. Fitis 11 afl. 5